

Tautra kloster

Foto: Riksantikvaren

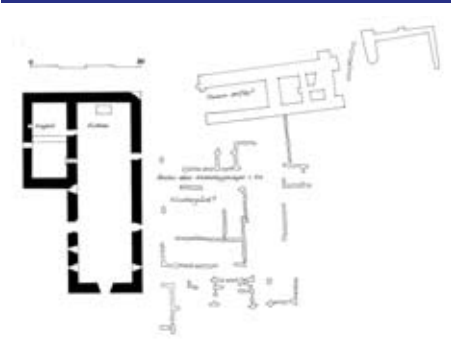
Rester av kirkens vegger.

Foto: Sissel Ramstad©Riksantikvaren

Også i dag brukes kirkeruinen.

Foto: Sissel Ramstad@Riksantikvaren

Rester etter kirke og kloster i mur og tre.

Foto: Riksantikvaren

Inne i Trondheimsfjorden, i Frosta kommune i Nord-Trøndelag, ligger den flate øya Tautra med ruinene av et cistercienserkloster grunnlagt i 1207 av munkene fra Lyse kloster ved Bergen.

Historikk

Øya er preget av godt lokalklima og varmekjær vegetasjon, et rikt fugleliv og jordbruk med hovedvekt på grønnsakdyrking. Cistercienserordenens munkar var kjent som dyktige jordbrukere og hagedyrkere, noe som floraen på Tautra ennå viser spor av. Fortegnelser viser at klosteret drev fiske og gårdsbruk med stor husdyrbesetning. Munkene drev også utstrakt handel med salg av overskuddsprodukter fra klosteret. Klosteret hadde dessuten snekkerverksted og smie, og utstyr for glassmester. Klosteret ble nedlagt i 1537, da klostervesenet ble avskaffet i Danmark og Norge i forbindelse med reformasjonen. Det hadde da i lengre tid vært preget av forfall og dårlig ledelse.

Ruinen er restene av klosterkirken, som var et mektig byggverk med utvendige mål 36,5 x 13,5 m. og en antatt mønehøyde på ca. 14 m. Kirkerommet hadde ikke hvelv, men åpne takstoler, og mange vinduer som må ha gitt et lyst inntrykk. Kirken var tradisjonelt orientert med lengdeaksen i øst-vestretning. Anlegget ble etter hvert sterkt ødelagt og redusert, ved at det ble brukt som steinbrudd for fjøsmurer i distriktet og festningsbygging i Trondheim.

Arkeologiske undersøkelser

I 1879 ble det foretatt utgravninger sør for kirken. Det ble funnet spor av trebygninger bygd omkring en klostergård. Det ble også funnet rester etter både en øst- og en sørfløy av stein.

Deler av klosterbygningene ble avdekket ved en utgravning i 1879, denne var ledet av dōmarkitekt Christie. Nærmest kirken på sørsiden av kirken fant man steinrekker som grunnmur for trebygninger, og øst og sør for disse ligger fundamenter for store steinbygninger. Iflg. Øystein Ekroll er funnene vanskelige å tolke, men trebygningene stammer trolig fra klosterets første tid, da det gjaldt å få reist kirken. Blant gjenstandene som ble funnet i 1879 er det bla. knivslirer, kam, spenner, fingerbøl og en stylos til å skrive på vokstavler med.

Selve kirken er aldri blitt utgravd, bare renset for rivningsmasser over gulvnivået. En fremtidig utgravning kan derfor gi svar på hvordan kirkerommet var innredet.

Dagens situasjon

Restene etter klosterbygningene som ikke er synlig over marknivå, vil bli markert i bakken. Det vil også bli utarbeidet en landskapsplan som skal få ruinen bedre fram i landskapet. For å unngå å ødelegge eventuelle murrester, vil åkrene som ligger nærmest ruinen bli lagt om til plen.

I 1846 ble det som var igjen av ruinene kjøpt av cand. theol. Jacob von der Lippe Hansen, og gitt til Fortidsminneforeningen som var blitt stiftet kort tid før, den 16. desember 1844. Tautra kloster ble slik Fortidsminneforeningens første eiendom.